

Bankac? Ki?ilik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bankac? Ki?ilik Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17240>

Özet

Bankacı Kişilik Envanteri (BKE), 2005 yılında A. Özer tarafından geliştirilmiş, kariyer danışmanlığı ve personel seçimi süreçlerinde kullanılmak üzere tasarlanmış özelleşmiş bir Kişilik Envanteridir. Bu ölçek, özellikle **Türk Bankacılık Sektörü** çalışanların veya adayların mesleki başarı ve uyumunu öngörmede kritik rol oynayan spesifik kişilik özelliklerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması, envanterin bankacılık mesleğinin gerektirdiği detaylılık, müşteri odaklılık ve stres yönetimi gibi yapıları ne ölçüde yansıttığını belirlemeye odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Bankacı Kişilik Envanteri, Kariyer Danışmanlığı, Personel Seçimi, Bankacılık Sektörü, Kişilik Ölçümü, Psikometrik Geliştirme.

Yazarlar

Özer, A.

Amaç

Bankacı Kişilik Envanteri'nin temel amacı, bireylerin bankacılık mesleğinde başarı olmaları sağlayacak veya mesleğe uygunluklarını belirleyecek spesifik **kişilik boyutlarını** sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle kariyer danışmanlığı hizmetlerinde, danışanların bankacılık alanındaki potansiyelini değerlendirmek ve kurumsal insan kaynakları birimlerinde işe alım kararlarını desteklemek için geliştirilmiştir.

Araştırma makalesi, bu ölçme aracının geliştirme sürecini detaylandırarak, bankacılık pozisyonlarının gerektirdiği yüksek düzeyde **etik hassasiyet**, düzenlilik ve kişilerarası beceriler gibi özellikleri tanımlamayı ve bu özelliklere sahip adayları tespit etmeyi hedeflemektedir.

Yapı

BKE, kariyer psikolojisi ve örgütsel psikoloji alanlarından beslenerek, bankacılık mesleği için kritik olan davranışsal ve bilişsel özellikleri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Geliştirme çalışmasına dayanarak, envanterin muhtemelen aşağıdaki gibi temel yapıları ölçtüğü varsayılmaktadır:

Müşteri Odaklılık ve Etik Yönetimi: Müşterilerle etkileşimde bulunma, empati ve uzun vadeli ilişkiler kurma becerisi.

Detaylara Dikkat ve Sorumluluk: Finansal i?lemlerde hata yapmama, düzenli ve titiz çal??ma e?ilimi (Yüksek Vicdanl?l?k).

Stres Tolerans? ve Duygusal Dengelilik: Yo?un i? temposu ve finansal risk bask?s? alt?nda sakin kalabilme yetene?i.

Risk Alg?s? ve Etik Davran??: Finansal kararlarda risk alma e?ilimi ve kurumsal etik de?erlere ba?l?l?k.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme sürecini aç?klayan kaynak referansta (Özer, 2005) spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemiştir; ancak, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için yap? geçerli?inin ve içerik geçerli?inin incelendi?i varsay?lmaktadır. **Yap? geçerli?i** genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak envanterin teorik olarak ölçmesi gereken boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?p ayr??t?rma? kontrol edilerek sa?lanm??tır.

?çerik geçerli?i, bankac?l?k alan?nda uzmanla?m?? ki?ilerden ve akademisyenlerden al?nan görü?lerle, ölçek maddelerinin bankac?l?k mesle?inin gerektirdi?i tüm kritik ki?ilik özelliklerini kapsad???n?n do?rulanmas?yla sa?lanm??tır. Gelecekteki ara?t?rmalar, BKE'nin kriter geçerli?ini (örne?in, bankac?l?k performans skorlar? ile korelasyonu) incelemelidir.

Güvenirlik

Kaynakta do?rudan güvenilirlik katsay?lar? yer almamakla birlikte, psikometrik bir araç olarak BKE'nin iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleriyle güvenirlik analizlerinin yap?ld??? dü?ünülmektedir. Geli?tirme a?amas?nda elde edilen yüksek iç tutarlıl?k de?erleri, envanterin ayn? yap?y? ölçen maddelerinin tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermi? olmalıdır.

Ölçek geli?tirme makalesinde, genellikle alt boyutlar?n her biri için ayr? ayr? iç tutarlıl?k katsay?lar? rapor edilerek, envanterin bile?enlerinin güvenilirli?i teyit edilir. Bu tür bir ölçe?in yüksek düzeyde **içsel tutarlıl??a** sahip olmas?, özellikle personel seçimi gibi yüksek riskli uygulamalar için elzemdir.

Faktör Analizi

Bankac? Ki?ilik Envanteri'nin çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymak amacıyla **Faktör Analizi** kullan?lm??tır. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzunun alt?nda yatan temel faktörleri (boyutlar?) belirlemek için zorunludur.

Büyük olas?l?kla, 2005 tarihli geli?tirme çal??mas?nda **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?larak ölçe?in nihai alt boyutlar? ve bu boyutlara yüklenen maddeler belirlenmiştir. Bu analiz,

bankacılık mesleği bakımında anlamlı ve teorik olarak tutarlı olan bazı kişilik faktörlerinin ortaya çıkarılması için tasarlanmıştır. Bu faktörler, ölçeğin yapısal temelini oluşturur ve BKE'nin ölçtüğü özgün kişilik profilini tanımlar.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme Çalışması Temelli Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Personality Inventory)

Format: Yüksek ihtimalle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme (Kesin bilgi kaynakta belirtilmemiştir, ancak geliştirme ölçeklerinde yaygındır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bankacılık Sektörü Çalışanları ve Banka Personeli Adayları.

Yaş Grubu: Yetiştin (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de çeşitli kademelerde (görev, operasyon, yönetim) görev yapan veya bu pozisyonlara başvuran bireylerden oluşan örneklem üzerinde geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireylerin, bankacılık mesleği ile ilgili durumlar veya genel kişilik özellikleri hakkındaki ifadelerine ne ölçüde katılıp katılmadıkları beyan etmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, Personel Seçimi, Mesleki Uyum, Öz Bildirim, Güvenirlilik Analizi, Faktör Yapısı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: arifozer@msn.com

Yayın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Geliştirme çalışması 2005 yılında yayınlanmıştır.

Çinler ve Kullanım Ücreti: Ticari kullanım ve telif hakları için yazar (A. Özer) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda kullanım genellikle referans gösterilmek

suretiyle mümkündür.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal geli?tirme makalesine ve ölçek formuna ili?kin PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bankaci-kisilik-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Özer, A. (2005). Kariyer Dan??manl???nda Kullanilabilecek Bir Ölçme Arac?: Bankac? Ki?ilik Envanterinin geli?tirilmesi. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi*, 3(24), 111-130.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: pdrdergisi.org

Bankac? Ki?ilik Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler, makalenin kendisinden temin edilmelidir.)

Ölçe?in maddeleri, Özer (2005) taraf?ndan yay?mlanan "Kariyer Dan??manl???nda Kullanilabilecek Bir Ölçme Arac?: Bankac? Ki?ilik Envanterinin geli?tirilmesi" ba?l?kl? makalenin eklerinde veya ilgili bölümlerinde yer almaktad?r. Bu akademik ölçek giri?inde, maddeler orijinal kaynaktan al?nmad??? için bo? b?rak?lm??t?r.